

Bruxelles, 16.3.2020.
COM(2020) 115 final

**KOMUNIKACIJA KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU, EUROPSKOM
VIJEĆU I VIJEĆU**

Covid-19: privremeno ograničenje neobveznih putovanja u EU

Kriza uzrokovana koronavirusom sada je pandemija koja se proširila po cijelom svijetu na pet kontinenata. Globalizacija i međunarodna kretanja ljudi stvaraju uvjete koji pogoduju širenju virusa preko granica. Kriza javnog zdravstva potpomognuta putovanjima rezultirala je velikim brojem uvezenih slučajeva u nekoliko zemalja, koji su stvorili lokalna žarišta postupnim, ali opsežnim prenošenjem virusa unutar zajednice. Što se prije prekine poveznica između prijenosa i putovanja, to se brže povećava intenzitet lokalnog prijenosa i vrši veliki pritisak na sustave zdravstvene skrbi.

Smatra se da je Europska unija u ovom trenutku u epicentru pandemije covida-19. Tijekom proteklih nekoliko tjedana države članice poduzele su niz drastičnih mjera za ograničavanje širenja virusa. Međutim, slučajevi covida-19 eksponencijalno su se proširili u kratkom vremenskom razdoblju i znatno opteretili zdravstvene sustave država članica, što se također svakim danom eksponencijalno pogoršava.

Iako Svjetska zdravstvena organizacija općenito ne smatra da su ograničenja putovanja najdjelotvorniji način borbe s pandemijom, brzo širenje covida-19 zahtijeva da EU i države članice poduzmu hitne, izravne i usklađene mjere ne samo kako bi se zaštitilo javno zdravlje našeg stanovništva, već i kako bi se spriječilo daljnje širenje virusa iz EU-a u druge zemlje, koje je uočeno posljednjih tjedana.

Ograničenja putovanja trebala bi biti usmjerena na drastično smanjenje priljeva ljudi na vanjskim granicama Unije, što usporava i prijenos u druge zemlje nakon povratka putnika, te na destimuliranje odlaznih putovanja građana EU-a i drugih osoba s boravištem u području EU+¹.

Ovom Komunikacijom Komisija preporučuje Europskom vijeću da djeluje u cilju brzog donošenja koordinirane odluke čelnika država ili vlada država članica schengenskog prostora i čelnika država pridruženih schengenskom području o primjeni privremenog ograničenja neobveznih putovanja iz trećih zemalja u područje EU+.

Vanjska granica EU-a mora djelovati kao sigurnosna zona **svih država schengenskog područja** jer je to u zajedničkom interesu i zajednička odgovornost. U trenutnim okolnostima, s koronavirusom koji je sada raširen u cijelom EU-u, režim vanjskih granica pruža mogućnost usklađenog djelovanja država članica kako bi se ograničilo globalno širenje virusa.

Sve mjere na vanjskim granicama **moraju se primjenjivati na svim dijelovima vanjskih granica EU-a**. Privremeno ograničenje putovanja može biti djelotvorno samo **ako se države schengenskog područja odluče za to rješenje i provode ga istodobno i jednako na svim vanjskim granicama**. Postoji rizik da neusklađena ograničenja putovanja pojedinačnih država članica za njihove dijelove vanjskih granica budu nedjelotvorna. Svaku jednostranu odluku države schengenskog područja da na vlastiti dio vanjskih granica primijeni privremeno ograničenje putovanja mogu lako ugroziti oni koji uđu u schengensko područje na drugom dijelu vanjskih granica, no koordinirana odluka obvezuje sve na sudjelovanje.

¹ „Područje EU+” trebalo bi obuhvaćati sve države članice schengenskog područja (uključujući Bugarsku, Hrvatsku, Cipar i Rumunjsku), kao i četiri države pridružene schengenskom području. Uključivalo bi i Irsku i Ujedinjenu Kraljevinu ako se odluče uskladiti.

Takvom bi se mjerom omogućilo i ukidanje graničnih kontrola na unutarnjim granicama, koje su neke države članice nedavno ponovno uvele u nastojanju da ograniče širenje virusa. Te mjere mogu ozbiljno negativno utjecati na funkcioniranje jedinstvenog tržišta, s obzirom na to da je za EU i schengensko područje karakterističan visok stupanj integracije te da milijuni ljudi svakodnevno prelaze unutarnje granice.

Područje primjene

Privremeno ograničenje putovanja trebalo bi se primjenjivati na sva neobvezna putovanja iz trećih zemalja u područje EU+.

Kako bi takvo privremeno ograničenje putovanja polučilo željen učinak u smislu ograničavanja širenja virusa, iznimke je potrebno ograničiti na nužna putovanja².

Od privremenog ograničenja putovanja moraju se **izuzeti državljani svih država članica EU-a i država pridruženih schengenskom području**³ kada putuju kućama. To se izuzeće mora primjenjivati na:

- sve građane EU-a⁴ i građane država pridruženih schengenskom području te članove njihovih obitelji,
- državljane trećih zemalja koji imaju dugotrajno boravište u skladu s Direktivom o dugotrajnom boravištu⁵ i osobe koje imaju pravo boravka na temelju drugih direktiva EU-a ili nacionalnog prava ili koje imaju nacionalne vize za dugotrajni boravak.

Ograničenje se ne bi trebalo primjenjivati ni na ostale putnike koji putuju zbog nužne funkcije ili potrebe, uključujući:

- zdravstvene djelatnike, istraživače u zdravstvu i djelatnike u skrbi za starije osobe,
- pogranične radnike,
- osoblje u prometnom sektoru uključeno u prijevoz robe te druge zaposlenike u prometnom sektoru, u mjeri u kojoj je to potrebno,
- diplomate, osoblje međunarodnih organizacija, vojno osoblje i humanitarne radnike koji izvršavaju svoje funkcije;
- putnike u tranzitu⁶,
- osobe koje putuju zbog nužnih obiteljskih razloga,
- osobe kojima je potrebna međunarodna zaštita, ili zbog drugih humanitarnih razloga.

Koordinirane i pojačane zdravstvene kontrole trebalo bi provoditi nad pojedincima kojima je dopušten ulazak na područje EU+⁷.

² Posebna tranzitna shema za Kalinjingrad trebala bi se nastaviti primjenjivati, ali vlakovi koji prometuju u sklopu te sheme ne bi se smjeli zaustavljati na schengenskom području.

³ Island, Lihtenštajn, Norveška, Švicarska.

⁴ S državljanima Ujedinjene Kraljevine do kraja 2020. postupat će se na isti način kao i s građanima EU-a.

⁵ Direktiva Vijeća 2003/109/EZ od 25. studenoga 2003. o statusu državljana trećih zemalja s dugotrajnim boravištem, SL L 16, 23.1.2004., str. 44.

⁶ Uključujući osobe vraćene u domovinu putem konzularne pomoći.

⁷ Smjernice za mjere upravljanja granicama radi zaštite zdravlja i dostupnosti robe i osnovnih usluga, 16.3.2020., C(2020) 1753 final.

Trajanje

Privremeno ograničenje putovanja trebalo bi se primjenjivati 30 dana. Svako moguće produženje tog razdoblja trebalo bi procijeniti ovisno o daljnjem razvoju događaja.

Zaključak

Za privremeno ograničenje neobveznih putovanja iz trećih zemalja u područje EU+ potrebno je donijeti **koordiniranu odluku na razini EU-a** u dogovoru s državama pridruženima schengenskom području.

U tu svrhu Komisija poziva Europsko vijeće da djeluje u cilju brzog donošenja **odluke s neposrednim učinkom** čelnika država ili vlada država članica schengenskog područja i čelnika država pridruženih schengenskom području o **ograničenju neobveznih putovanja iz trećih zemalja u područje EU+** na svim dijelovima vanjskih granica schengenskog područja.

Irska i Ujedinjena Kraljevina, uzimajući u obzir Zajednički putni prostor, potiču se da također primijene navedeno privremeno ograničenje putovanja.

Države članice EU-a i države pridružene schengenskom području također bi trebale snažno odvraćati građane i stanovnike od putovanja izvan svojih državnih područja kako bi se spriječilo daljnje širenje virusa u druge zemlje.